

Transfusionsreaktion - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Innehåll

1.	Syfte och omfattning	1
2.	Bakgrund.....	1
3.	Beskrivning	1
3.1.	Transfusionsreaktion	1
3.1.1.	Åtgärder.....	2
4.	Kort beskrivning av olika typer av transfusionsreaktioner.....	2
4.1.	Lindrig feberreaktion.....	2
4.2.	Svår feberreaktion eller misstänkt bakteriekontamination	2
4.3.	Lindrig allergisk reaktion.....	2
4.4.	Kraftig allergisk reaktion eller anafylax.....	3
4.5.	Omedelbar hemolys	3
4.6.	Fördröjd hemolys.....	3
4.7.	TACO (Transfusion Associated Circulatory Overload).....	3
5.	Externa styrande dokument.....	3
6.	Referenser	3
7.	Revideringar.....	3

1. Syfte och omfattning

Dokumentet beskriver hantering av oönskade reaktioner som patienten fått under eller efter en blodtransfusion.

2. Bakgrund

Varje blodtransfusion är förknippad med risk för biverkningar, även om de är sällsynta. Oftast uppträder biverkningar under transfusionen eller senast inom 24 timmar efter avslutad transfusion. Ett fåtal sällsynta biverkningar kan uppträda först flera veckor eller år efter blodtransfusion.

3. Beskrivning

3.1. Transfusionsreaktion

Ibland drabbas patienter av oönskade reaktioner i samband med transfusion. Det kan vara lätta allergiska reaktioner med klåda, urtikaria, frossa och feber eller allvarliga hemolytiska reaktioner.

Under blodtransfusionen är det skäl att följa patientens alla symtom, också lindriga. Allvarliga livshotande biverkningar är mycket sällsynta. Det är ändå viktigt att känna igen biverkningar, eftersom blodtransfusionen omedelbart ska avbrytas och symtomatisk behandling inledas.

3.1.1. Åtgärder

1. Avbryt transfusion
2. Meddela ansvarig läkare, som ska ta ställning till behandling av symtom
3. Kontrollera patientens identitet, transfusionsdokument och blodenheten
4. Kontakta alltid blodcentralens akutlab

Gävle	Dygnet runt: 026-15 48 56
Hudiksvall	Dagtid: 0650-930 67 Jour (16.30-07.00): 0650-353 90
Bollnäs	Dagtid: 0278-384 92 Jour (16.00-07.00): 0278-382 40

Blodcentralen skickar blanketten [Rapport vid transfusionsreaktion - Transfusionsmedicin](#). Läs instruktioner på blanketten innan du fyller i rapporten.

Lämna blodenhets tillsammans med den ifyllda blanketten, eventuellt blodprov med intygad ID-kontroll till blodcentralen.

4. Kort beskrivning av olika typer av transfusionsreaktioner

4.1. Lindrig feberreaktion

Den vanligaste biverkningen vid transfusion av erytrocyt- och trombocytprodukter. Symtom är temperaturstegring över 38°C eller mer än 1°C förändring till temperaturen före blodtransfusionen. Symtomen börjar under blodtransfusionen eller inom 4 timmar efter transfusion.

4.2. Svår feberreaktion eller misstänkt bakteriekontamination

Trombocytprodukter är mer känsliga för bakterietillväxt eftersom de förvaras i rumstemperatur. Sepsis som orsakas av en produkt beror oftast på bakterier som härstammar från blodgivarens hud. Symtom, såsom plötslig hög feber, frossa, takykardi, lågt blodtryck och chock, börjar ofta redan under transfusionen eller genast efter den.

4.3. Lindrig allergisk reaktion

Symtomen börjar under transfusionen eller inom 4 timmar efter den och ingen annan orsak (t.ex. medicinering) kan konstateras. Symtom är nässelutslag, annat kliande utslag eller lokal svullnad (t.ex. svullnad i läppar, tunga, svalg eller ögonlock). Orsakerna är i allmänhet oklara. Patienten är sannolikt allergisk mot någon komponent i blodprodukten.

4.4. Kraftig allergisk reaktion eller anafylax

Sällsynt biverkning av blodtransfusion. Symtomen kan vara bl.a. svår andnöd, utbredda nässelutslag, kraftig blodtryckssänkning och medvetslöshet. Symtomen kan utvecklas snabbt till livshotande. Uppträder typiskt i början av transfusionen, men är möjlig också senare under transfusionen eller omedelbart efter den.

4.5. Omedelbar hemolys

Beror på att patientens eller produktens erytrocytantikroppar förstör erythrocyter. Orsaken är vanligen en transfusion av fel blod (ABO-fel eller annan icke förenlig transfusion). Symtom är feber, köldrysningar och frossa, illamående, bröst-, mag- eller ryggsmärtor, blodtryckssänkning, oliguri och DIC-utlöst blödningsbenägenhet. Urinen blir brunröd eller mörk. Symtomen börjar ofta redan under blodtransfusionen eller senast inom 24 timmar efter transfusion.

4.6. Fördröjd hemolys

Biverkningar i samband med transfusion av erythrocyter beror oftast på svaga erytrocytantikroppar som förstärks genom sekundär immunisering orsakad av transfusionen. I allmänhet är symtomen lindrigare än vid omedelbar hemolys och därför är tillståndet sannolikt underdiagnostiserat. Uppträder ca 24 timmar -4 veckor efter transfusionen av erythrocyter och gör att patienten blir gul och anemisk eller urinen blir mörk till färgen.

4.7. TACO (Transfusion Associated Circulatory Overload)

Transfusionen ökar vätskevolym och utsätter patientens blodomlopp för överbelastning. Detta kan leda till hjärtsvikt och lungödem. Patienten utvecklar akut andnöd eller märkbart försvårad andning, takykardi, förhöjt blodtryck, akut eller tilltagande lungödem inom 6 timmar efter blodtransfusionen och ingen annan orsak kan konstateras till symtomen eller det försämrade tillståndet.

5. Externa styrande dokument

[SOSFS 2009:29 Transfusion av blodkomponenter](#)

6. Referenser

Dokument ID	Dokumentnamn	Plats
Saknas	DokPlusSTYR-16917 Transfusionsreaktion UAS version 3.0	UAS
09-24120	Rapport vid transfusionsreaktion - Transfusionsmedicin.	Platina

7. Revideringar

Datum	Revisions nummer	Ändring
2022-03-13	2	Ny fastställare. Lagt till tabell för referenser.
2023-11-17	3	Uppdaterat telefonnummer